

جمهوری اسلامی ایران

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

بِسْمِ اللَّهِ

شماره: ۲۹۹۵۳

تاریخ: ۱۳۹۲/۱۲/۲۹

پیوست: .....

بِسْمِ اللَّهِ تَعَالَى

«اللهم صل على محمد وآل محمد وعجل فرجه»

دستورالعمل شماره (۳۱) معاونت روابط کار

مدیران کل محترم تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان ها

سلام علیکم؛ با توجه به اینکه یکی از استراتژی های وزارت متبوع توسعه فرهنگ ایمنی و ایجاد شرایط کار مناسب بوده و بر اساس بند "ه" ماده ۹۶ قانون کار جمهوری اسلامی ایران رسیدگی به حوادث ناشی از کار در کارگاه های مشمول قانون کار و تجزیه و تحلیل آماری آن بمنظور پیشگیری از وقوع حوادث بعهدده بازرسان محترم کار سراسر کشور گذاشته شده است. لذا در جهت عمل به تعهد و اجتناب از اقدامات غیر ضروری و برقراری وحدت رویه یکسان و هماهنگ، مبادرت به تدوین دستورالعمل شماره (۳۱) گردیده که به شرح ذیل جهت اجرا ابلاغ می گردد. امید است این اقدام گام موثر دیگری در راه صیانت نیروی کار و تحقق اهداف استراتژیک در افزایش بهره وری نیروی کار را در پی داشته باشد.

۱- در زمان بررسی حوادث ناشی از کار جهت تهیه و تنظیم گزارش حادثه رعایت مفاد آیین نامه چگونگی بازرسی کار موضوع تبصره ماده ۹۹ قانون کار علی الخصوص مواد مرتبط با حوادث ناشی از کار مواد ۱۱ و ۱۲ و ۱۳ و ۱۴ و ۱۵ و ۱۶ الزامی است.

۲- در هنگام بررسی حوادث ناشی از کار و تهیه و تنظیم گزارش دستورالعمل اداری شماره ۱۲۱۸۶۹ مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۱۵ مقام محترم وزارت مربوط به مبحث حوادث ناشی از کار مواد ۶۰ و ۶۶ قانون تامین اجتماعی و ماده ۹۶ قانون کار رعایت گردد.

۳- نظر به اینکه مطابق تبصره ۱ ماده ۹۵ قانون کار و آیین نامه مربوطه، کارفرمایان موظفند وقوع هر گونه حادثه ناشی از کار را در دفاتر آماری خود ثبت نمایند، لذا بازرسان کار در بازرسی ها نسبت به اقدامات صورت گرفته از سوی کارفرما نظارت نمایند.

۴- بازرسان کار در هنگام تهیه و تنظیم گزارشات حوادث ناشی از کار در بیان علل حادثه به مواد آیین نامه های حفاظت و بهداشت کار استناد نموده و تنها به شرح مواد ۹۱ و ۹۵ قانون کار اکتفا نمایند.

۵- از انجاییکه مطابق قانون کار و قانون تامین اجتماعی رسیدگی به بیماری های ناشی از کار از طریق کمیسیون های پزشکی یا شورای پزشکی تامین اجتماعی صورت می پذیرد لیکن در صورت درخواست مراجع قضایی بازرسان کار می توانند نسبت به بررسی عوامل بروز بیماری های شغلی و شرایط محیط کار اقدام نمایند.

۶- بازرسان کار مکلف هستند در بررسی حوادث ناشی از کار به آخرین آیین نامه و دستورالعمل های مصوب استناد نمایند.

۷- در بررسی حوادث ناشی از کار در صورتی که هیچگونه مواد آیین نامه ای جهت استناد به آن موجود نباشد، بازرسان کار می توانند با توجه به تجربیات و مشورت نسبت به علل وقوع حادثه اعلام نظر نمایند. بدیهی است اعلام نظر مذکور باید واضح و روشن بوده و علل حادثه را پوشش دهد.

۸- آمار حوادث ناشی از کار اتفاق افتاده در سطح استان می بایست مورد تجزیه و تحلیل و بررسی قرار گرفته و اقدامات لازم در جهت پیشگیری از آن به عمل آید.

۹- در بررسی و تنظیم گزارشات حوادث با توجه به موضوع حادثه استفاده از نظرات :

الف- پزشکی قانونی   ب- آتش نشانی   ج- مرکز فوریت های پزشکی   د- اظهارات شهود (گفتگو با شاهدان و مصدومان) حسب شرایط مورد بهره برداری قرار گیرد.

۱۰- فرم اطلاعات آماری بررسی حوادث ناشی از کار شامل:

الف- مشخصات بازرس کار   ب- مشخصات کارگاه   ج- مشخصات حادثه دیده
د- مشخصات حادثه   ه- نتایج حادثه

می بایست دقیقاً در قسمت نرم افزار بازرسی کار تکمیل گردد.

۱۱- بازرس کار می بایست کلیه مراحل انجام بررسی یک حادثه ناشی از کار که شامل موارد ذیل می باشد را شخصاً انجام دهد: الف- مطالعه اوراق و مندرجات پرونده ب- بازدید و بازرسی از صحنه حادثه ج- گفتگو با طرفین دعوی و شاهدین و مطلعین (در صورت لزوم در حضور یکدیگر)

۱۲- محتوای گزارش تنظیمی می بایست طبقه بندی شده باشد به نحوی که شامل :

الف- مقدمه   ب - اطلاعات کلی   ج- شرح و چگونگی وقوع حادثه   د- علت یا علل وقوع حادثه   هـ- مستندات آیین نامه   و- تعیین حدود و مسئولیت ها (میزان تاثیر هر یک از اصحاب دعوی در صورت درخواست مرجع محترم قضایی) باشد .

۱۳- به منظور جلوگیری از وقوع حادثه مشابه، رفع نقص موارد حفاظتی و ایمنی کار طی ابلاغیه جداگانه ای به عنوان اجرای اصول حفاظتی برای کارفرما ارسال گردد و پی گیری های لازم تا رفع نقص به عمل آید.

۱۴- بازرسان کار در صورت تشخیص و لزوم نسبت به اجرای ماده ۱۰۵ قانون کار با جدیت عمل نمایند.

۱۵- فاصله زمانی نامه ارسالی از نیروی انتظامی یا مراجع قضایی به اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی، و بررسی حادثه توسط بازرسان کار حداکثر بین یک هفته تا ده روز کاری تعیین میگردد . بدیهی است در موارد خاص که این فاصله طولانی باشد، تاخیر باید بر اساس مستندات ارائه شده منطقی به نظر بیاید .

۱۶- اظهار نظر کارشناسی و گزارشات حوادث باید شفاف صریح و مستدل ، قاطع و جامع باشد و از به کار بردن عبارات و جملاتی همچون اما ، اگر ، شاید، احتمالا و ..... خودداری گردد تا مخاطب نتواند آن را به شکل دیگر تعبیر و تفسیر نماید.

۱۷- در بررسی صحنه حادثه میبایست کلیه جزئیات صحنه حادثه از جمله شرایط آب و هوایی، محیطی، فیزیکی، شیمیایی و عوامل انسانی مد نظر قرار گیرد و در گزارش ملحوظ گردد. زیرا علل بروز حادثه از شرح حادثه منتج می گردد .

۱۸- بازرسان کار در بررسی حوادث ناشی از کار در بیان علل وقوع حوادث از کلی گویی پرهیز نمایند و گزارشات حوادث به نحوی تنظیم گردد که علاوه بر ساده نویسی برای مخاطبین قابل استنباط و بهره برداری باشد به طور مثال نه خیلی خلاصه شده باشد که مخاطب آن را به سلیقه خود تفسیر نماید و یا نه خیلی طولانی باشد که مخاطب را دچار خستگی و ملال نماید. و رعایت جمله بندی و آیین نگارش در آن لحاظ گردد.

۱۹- بازرسان کار در صورت نیاز، لازم است در بررسی حوادث ناشی از کار از وسایل و تجهیزات ویژه اندازه گیری در ارتباط با موضوع حادثه استفاده نمایند .

۲۰- نظر به اینکه دعاوی حقوقی و کیفری کلیه اتباع خارجی شاغل در ایران همانند اتباع ایرانی، مطابق با قانون و مقررات جمهوری اسلامی بررسی و مورد قضاوت قرار میگیرد، لذا بطریق مشابه

جمهوری اسلامی ایران

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

بسمه تعالی

شماره: .....
تاریخ: .....
پیوست: .....

بررسی حوادث ناشی از کار آنان اعم از مجاز و غیر مجاز خارج از شمول نبوده و میبایست همانند کارگران ایرانی مورد بررسی قرار گیرد.

۲۱- با توجه به شرح ماده ۵ قانون کار که مقرر می دارد: کلیه کارگران و کارفرمایان و نمایندگان آنان و کارآموزان و نیز کارگاه ها مشمول مقررات قانون کار می باشند، در همین راستا بررسی حوادث ناشی از کار کلیه افرادی که در کارگاه ها شاغل می باشند به طریق مشابه حسب ماده ۸۵ قانون کار، حوادث آنان می بایست مورد بررسی قرار گیرد.

۲۲- بازرسان کار تنها در صورت خواسته مراجع محترم قضایی نسبت به تعیین میزان درصد تاثیر هر یک از اصحاب دعوی در وقوع حادثه اظهار نظر نمایند.

۲۳- در بررسی حوادث ناشی از کار بایستی علاوه بر در نظر گرفتن آیین نامه های مرتبط با ایمنی و حفاظت فنی دستگاه ها به مواد ۹۱ و ۹۵ قانون کار استناد، و در تعیین مسئولیت حسب دستور مقام قضایی توجه ویژه ای به مواد ذیل داشته باشند.

الف: تکالیف کارفرما:

۱. تهیه و در اختیار قراردادن وسایل و امکانات لازم از جمله وسایل حفاظت فردی به کارگران
۲. آموزش و چگونگی کاربرد وسایل فوق الذکر به کارگران
۳. نظارت بر استفاده از وسایل و رعایت مقررات حفاظتی و بهداشتی از سوی کارگران

ب: تکلیف کارگر:

الزام به استفاده و نگهداری از وسایل حفاظتی و بهداشت فردی و اجرای دستورالعمل های مربوطه. نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل برعهده مدیران کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان ها میباشد.

ابراهیم نظری جلالی

معاون روابط کار

با احترام - موفق باشید